

Ihracat Genel Müdürlüğü
Pazara Giriş ve Uluslararası İlişkiler Dairesi

TİCARET POLİTİKASI ÖNLEMLERİ ERKEN UYARI-ÖN İZLEME SİSTEMİ

Malumları olduğu üzere, ülkeler her geçen yıl ticaret politikası önlemlerine daha fazla başvurumaktadırlar. Açılan bu soruşturmalar, sonunda önlem kararı çıksın ya da çıkmayın, bir yandan o ülkeye yönelik ihracatı olumsuz yönde etkilerken diğer yandan da firmalarımız için soruşturmalar boyunca ek mali ve idari külfetler getirmektedir. Bu nedenle, ülkemiz menşeli ürünlere karşı açılacak soruşturmaların açılmasını engelleyecek bir ön izleme ve erken uyarı sistemi kurulmasının yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda aşağıda ana hatları belirtilen sistemin kurulmasının mümkün olduğu düşünülmektedir.

1. Demir-çelik ürünleri dünyada en fazla ticaret politikası soruşturma ve önlemlerine maruz kalan sektörler arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Nitekim, tüm dünyada uygulamaya koyulan ticaret politikası önlemlerini sektörel dağılımı Ek-1'de görülmektedir. Ayrıca halihazırda ülkemiz demir-çelik ürünlerine kadar yürürlükte toplam 5 anti dampeding ve 1 adet telafi edici vergi önlemi bulunmaktadır. Ülkemiz ürünlerine karşı halihazırda uygulanan ticaret politikası önlemleri ise Ek-2'de sunulmaktadır. Bu düşünceden hareketle, ilk aşamada 72 ve 73. fasıllarda yer alan demir-çelik ürünlerinin bu sistem kapsamında izlemeye alınmasının yerinde olacağı değerlendirilmektedir.
2. Bu fasıllarda yer alan ürünlerin, diğer ülkelerin ürün tanımlamalarıyla da uyumlu olması açısından, 6'lı GTIP bazında takip edilmesinin doğru olacağı düşünülmektedir.
3. Ayrıca, dünyada ticaret politikası önlemlerine en fazla başvuran ülkeler listesi Ek-3'te sunulmaktadır. Özellikle bu ülkelere karşı yapılan ihracatta, bu türden soruşturmalarla karşılaşılmasının daha yüksek bir olasılığa sahip olduğu aşikardır. Bu nedenle, oluşturulacak sistemde, en azından ilk aşamada, sadece bu ülkelere yönelik ihracatın takip edilmesi yerinde olacaktır.
4. Öte yandan, oluşturulacak sistemde 3 (üç) eşik değer in eş zamanlı olarak kullanılması düşünülmektedir.
  - a. Bunlardan birisi 6'lı GTIP bazında toplam ihracatı 10 milyon dolar ve üzerinde olan ürünlerin izlenmesi konusudur. 2011 yılı Ocak-Kasım dönemi ihracatımıza bakıldığında bu kategoriye giren ürünlerden yapılan ihracatın toplam 72 ve 73. fasıl ihracatımızın % 97'sini oluşturduğu görülmektedir.
  - b. Bu kapsamda düşünülen bir diğer eşik değer ise, ihracat artış oranıdır. Bu çerçevede, yukarıda belirtilen ülkelere yönelik 72 ve 73. fasılda yukarıda belirtilen 10 milyon dolarlık kriterin üzerinde ihracatı olan ürünlerde yapılan ihracatın 3'er aylık dönemler itibarıyla izlenmesi ve % 25 ve üzerinde (bir önceki 3 aylık döneme ve geçen yılın aynı dönemine göre) artış sağlanan ürünlerin izlemeye alınması öngörülmektedir.
  - c. Son olarak, ihrac fiyatlarında yaşanan gelişmelerde ticaret politikası soruşturması açılması noktasında en belirleyici konulardan birisi olmaktadır. Bu nedenle, yukarıda belirtilen kriterlere uyan ürünlerin ihrac fiyatlarının da izlenmesi ve fiyatlarda yaşanacak düşüşlerin de bir ön uyarı faktörü olarak değerlendirilmeye alınması düşünülmektedir. Dolayısıyla hazırlanacak tablolarda sadece değer değil ancak

Ihracat Genel Müdürlüğü
Pazara Giriş ve Uluslararası İlişkiler Dairesi

miktarın da olması gerekmektedir. Örnek olarak, bir önceki 3 ayın fiyatlarına göre % 20 ve üzerinde düşüş görülen ihraç ürünlerimiz tablolara bakılarak görülebilecektir.

5. Yukarıda belirtilen eşik değerlere göre oluşturulacak tablolar, her ayın sonunda Ekonomi Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü, TİM ve İMMİB'e gönderilecektir.
6. Elde edilen bu verilerde dikkat çeken ürün/ülkeler ayrıca daha detaylı bir incelemeye tabi olacaktır. Bu çerçevede, özellikle ihracat artışı ve fiyat düşüşü görülen ülkelerin o ürünlerdeki toplam ithalatı uluslararası kaynaklar ve ticaret müşavirliklerimiz vasıtasıyla temin edilerek incelenecek, başka ülkeler için yakın bir zamanda soruşturma açıp açmadığı gibi diğer bilgiler de ele alınacaktır.
7. Tüm bu değerlendirmeler sonucunda bir üründe belirli bir ülkeye ihracatta ticaret politikası önemi soruşturması açılması riski görülmesi halinde ihracatçularımıza yazılı ve/veya sözlü olarak bilgi verilecektir.
8. Oluşturulacak bu sistemin arzu edilen sonuçları vermesi halinde, başta kimyasallar olmak üzere en fazla ticaret politikası soruşturması açılan diğer ürün gruplarına da yaygınlaştırılması gündeme gelebilecektir.
9. Öte yandan, oluşturulacak bu sistemin, açılması muhtemel tüm soruşturmalara karşı erken uyarı veremeyeceğinin de bilinmesi gerekmektedir. Zira, ülkeler soruşturma açarken, sadece yukarıda belirtilen ve Türkiye olarak düzenli ve güncel biçimde takip edebileceğimiz verilere dayanmamakta, bunun yanında iç piyasa ve firma koşullarını da dikkate alarak bu soruşturmaları başlatmaktadırlar.
10. Bu nedenle, bu sistemde risk taşıdığı sonucuna ulaşılan bir üründe soruşturma açılmazken bu sistemde ön uyarı vermeyen bir üründe soruşturma açılması da mümkün olabilecektir. Dolayısıyla, bu sistemin sonuçlarının temkinli olarak ele alınması büyük önem arz etmektedir.

EK-1: SEKTÖREL DÜZEYDE AÇILAN TPÖ SORUŞTURMALARI

G.T.İ.P. ADI	CYD Toplamı		AD Toplamı		SG Toplamı		TOPLAM
	Açılışlar		Açılışlar		Açılışlar		
XIV ADI METALLER VE ADI METALLERDEN EŞYA	101		1071		34		1206
VI KIRIYA SANAYİ VE BURJA BAĞLI SANAYİ ÜRÜNLERİ	20		816		37		873
VII PLASTİKLER VE MAMULLERİ; KAUCUK VE MAMULLERİ	28		506		10		544
XVI MAKİNELER VE MEKANİK CİHAZLAR; ELEKTRİK MALZEMELERİ	18		345		14		377
XI DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELER VE BUNLARDAN MAHUL EŞYA	14		301		11		326
X KAGİT, KARTON VE MAMULLERİ	10		197		7		214
XIII TAŞ, ALÇI, ÇİMENTO, ANHYD, NİKA VEYA BENZERİ MADDELERDEN EŞYA; SERAMİK MAMULLERİ; CAM VE CAM EŞYA	3		146		20		169
IV GIDA SANAYİ MÜSTAHZARLARI	24		54		17		95
XXI MUKTELİP MAHUL EŞYA			86		5		91
IX AĞAÇ VE AĞSAP EŞYA	4		79		4		87
II CANLI HAYVANLAR VE HAYVANSAL ÜRÜNLER	13		54		17		84
V MİNERAL MADDELER	6		71		5		82
III BÜTÜKSEL ÜRÜNLER	9		56		15		80
XVIII OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF, SİNEMA, ÖLÇÜ, KONTROL, AYAR ALETİ VE CİHAZLARI, TIBBİ VEYA CERRAHİ ALET VE CİHAZLAR; SAATÇİ EŞYASI; MÜZİK ALETLERİ; BUNLARIN AKSAMI, PARÇA VE AKSESUARLARI			48		3		51
XVII MAKUL VASITLARI	3		40		6		49
XXII AYAKKABILAR, BAŞLIKLAR, ŞENSİYELER, GÖRÜŞ ŞENSİYELERİ; BAŞTONLAR, İSKELE BAŞTONLAR, KEMERLER, KURBAÇLAR VE BUNLARIN AKSAMI; HAZIRLANMIŞ TÜYLER VE BUNLARDAN MAHUL EŞYA; YAPMA ÇİÇEKLER; İNSAN SAÇINDAN MAHUL EŞYA							
III HAYVANSAL VE BÜTÜKSEL KATI VE SIVI YAĞLAR	1		32		7		40
VIII DERİLER; KOSELELER, POSTALAR, KURDELER VE BU MADDELERDEN MAHUL EŞYA; SARACİYE EŞYASI VE EYER VE KOŞUM TAKIMLARI; SEYAHAT EŞYASI, EL ÇANTALARI VE BENZERİ MAHAZALAR; HAYVAN BAĞIRSASINDAN MAHUL EŞYA (ÖREK, BACCEĞİ GİDDESİ HARİCİ)	8		14		3		25
XIV TABİİ VEYA KÜLTÜR İNÇİLER, KIYMETLİ VEYA YARI KIYMETLİ TAŞLAR, KIYMETLİ METALLER, KIYMETLİ METALLERLE KARILAŞA METALLER VE BUNLARDAN MAHUL EŞYA; TAKLİT MÜCEVHERCİ EŞYASI; METAL PARALAR			5		1		6
Toplamı	262		3922		216		4400

Kaynak: DTÖ

*Ihracat Genel Müdürlüğü
Pazara Giriş ve Uluslararası İlişkiler Dairesi*

**EK-3: EN FAZLA TİCARET POLİTİKASI ÖNMELİ SORUŞTURMASI AÇAN
ÜLKE/ÜLKE GRUPLARI**

	Korunma Önlemi	Telaflı Edileli Vergi	Anti Damping	Toplam
TOPLAM	216	262	3.922	4.400
Hindistan	26	1	647	674
ABD	10	109	452	571
AB	5	60	428	493
Arjantin	6	3	288	297
Brezilya	3	3	227	233
Avustralya	2	11	219	232
GAC	1	13	213	227
CHC	1	4	186	191
Kanada	3	25	153	181
G. Kore	4	-	111	115
Meksika	2	3	102	107
Endonezya	12	-	89	101
Mısır	4	4	69	77
Peru	2	6	69	77
Pakistan	1	-	66	67
Yeni Zelanda		6	55	61
Kolombiya	3	-	50	53
İsrail	1	2	43	46
Ukrayna	8	-	38	46
Malezya	-	-	43	43
Tayland	-	-	43	43
Venezüella	6	2	31	39
Şili	12	6	20	38
Filipinler	9	-	18	27
Ürdün	15	-	1	16

* Türkiye toplam 163 soruşturma ile listede 9. sırada yer almaktadır.